

NEW YORK TIMES BEST SELLER

CAPITAL

IN THE TWENTY-FIRST CENTURY

ทุนนิยมในศตวรรษที่ 21

THOMAS
PIKETTY

หนังสือเศรษฐศาสตร์
ฉบับสมบูรณ์ที่สุดของทศวรรษนี้

นรินทร์ องค์อินทร์ : แปล

ทำนิยมโดย

ดร.กอบศักดิ์ ภูตระกูล ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ดร.บัณฑิต นิจถาวร กรรมการผู้อำนวยการสมาคมส่งเสริม
สถาบันกรรมการบริษัทไทย และอดีตรองผู้จัดการธนาคารแห่งประเทศไทย

CAPITAL
in the Twenty-First Century
ทุนนิยมในศตวรรษที่ 21

เลขทะเบียน	M 0151171
วันลงทะเบียน	15 ก.ย. 2560
เลขเรียกหนังสือ	330.122 ว 631 น 8560

Thomas Piketty : เขียน
นรินทร์ อังศ์อินทร์ : แปล

ทุนนิยมในยุคทองที่ 21 - มริเนอร์ สองสัปดาห์ แปล

traduit de l'anglais de K. K. Leung (Capital in the Twenty-First Century)

Copyright © Editions du Seuil, 2013

Thai translation arranged with EDITIONS DU SEUIL, S.A.

Thai edition published in 2017 by Bangkok Post-Books Company Limited,

through Tuttle-Mori Agency Co., Ltd.

ลิขสิทธิ์ © สำนักพิมพ์ 2560 - ไทยโพสต์

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ ISBN 978 974 228 337 7

พิมพ์ครั้งที่ 1 : ไทยโพสต์, กรกฎาคม 2560

ผู้แปล: สรรพการ บุญรอด
พิมพ์ที่: ไทยโพสต์
ทุนนิยมในยุคทองที่ 21 - มริเนอร์ แปล: สรรพการ บุญรอด
824 หน้า
1. ทุนนิยม 2. มริเนอร์ สองสัปดาห์, ผู้แปล 3. ทุนนิยม
978 974 228 337 7
ISBN 978 974 228 337 7

ราคา 300 บาท

บรรณาธิการบริหาร: ธานี ลอสมาน
ผู้อำนวยการสำนักพิมพ์บริหาร: ชินวัตร ใจกว้าง
บรรณาธิการพิเศษ: พิณวิภา สุทธิวัฒน์
พิสูจน์อักษร: เมณฑกา พิณบุษยา
ออกแบบปก: มาศกมลพร
รูปเล่ม: พิณธิดา อัญญาวัณณิณี

ผู้จัดวางรูปถ่ายสำนักพิมพ์: สุภากร พงษ์เทพางาม
ฝ่ายผลิตสารคดีสำนักพิมพ์และภาพปก: สิทธิชัย อธิกุลเกษม/
สกลชัย เสงี่ยมวิจิตรพงศ์, สกลธรรมศักดิ์ พงษ์วาณิชพงศ์, เมธาณี ขวัญวิริยะกุล, สุภาวดีพันธุ์ ใจกว้างโพธิ์รัมย์

จัดพิมพ์โดย

บริษัท บางกอก โพสต์ จำกัด (มหาชน)

136 ถนน นนทบุรี แขวงคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 <http://www.postbooksonline.com>

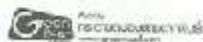
จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย

บริษัท ซีอีทีกรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

1858/37-90 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพมหานคร 10260

โทรศัพท์ 0-2-739 8000 โทรสาร 0-2739-8356-9 <http://www.se-ed.com>

สงวนลิขสิทธิ์โดย บริษัท บางกอก โพสต์ จำกัด (มหาชน)

หากหนังสือเล่มนี้มียอดสั่งซื้อจำนวนมาก, เช่น สำนักพิมพ์, ร้านหนังสือ หรือหน่วยงาน
สำนักพิมพ์อื่นที่รับผิดชอบเล่มนี้ขอแจ้งให้ทราบว่าไม่จำเป็นต้องใส่
สำนักพิมพ์ไทยโพสต์/บริษัท บางกอก โพสต์ จำกัด (มหาชน) ขึ้น 4 อักษรบนปกหนังสือ
เลขที่ 136 ถนน นนทบุรี แขวงคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10110 โทร. 0-2516-4623, 0-2615-4621

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	7
คำนิยม โดย ดร.กอบศักดิ์ ภูตระกูล	9
คำนิยม โดย ดร.บัณฑิต นิจถาวร	13
คำนำผู้แปล	16
กิตติกรรมประกาศ	17
บทนำ	19
ภาคที่หนึ่ง : รายได้และทุน	65
1. รายได้และผลผลิต	66
2. การเติบโต : ภาพมายาและความจริง	106
ภาคที่สอง : พลวัตอัตราส่วนทุน/รายได้	151
3. การแปลงโฉมของทุน	152
4. จากยุโรปเก่าสู่โลกใหม่	184
5. อัตราส่วนทุน/รายได้ในระยะยาว	212
6. สัดส่วนทุน-แรงงานในศตวรรษที่ 21	252
ภาคที่สาม : โครงสร้างของความเหลื่อมล้ำ	295
7. ความเหลื่อมล้ำกับการกระจุกตัว : ลักษณะเบื้องต้น	296
8. สมองโลก	336
9. ความเหลื่อมล้ำในแง่รายได้จากแรงงาน	375
10. ความเหลื่อมล้ำในแง่กรรมสิทธิ์ทุน	413
11. เมื่อความสามารรถปะทะกับมรดกในระยะยาว	460
12. ความเหลื่อมล้ำด้านความมั่งคั่งระดับโลกในศตวรรษที่ 21	520

ภาคที่สี่ : การจัดระเบียบทุนในศตวรรษที่ 21	567
13. รัฐสวัสดิการในศตวรรษที่ 21	568
14. ทบทวนภาษีเงินได้อัตราก้าวหน้า	595
15. การเก็บภาษีทุนในระดับโลก	522
16. ประเด็นเรื่องหนี้สาธารณะ	552
บทสรุป	689
เชิงอรรถ	698
ตารางและแผนภาพ	816
เกี่ยวกับผู้เขียน	821
เกี่ยวกับผู้แปล	822

คำนำสำนักพิมพ์

ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้คือโทมัส พิเก็ตตี เป็นนักเศรษฐศาสตร์ชาวฝรั่งเศส เมื่อยังหนุ่มเคยเป็นอาจารย์ที่ Massachusetts Institute of Technology (MIT)

อย่างไรก็ตาม เล่าตัวกลับพูดเองว่า ยังสอนไป ยังหัวง้อไป ก็ยังรู้สึกว่าคุณเอง “เห็นไม่ชัดเห็น” มากขึ้นเรื่อยๆ อยู่แต่ในโลกของทฤษฎีและสูตร ซึ่งพอคิดให้ลึกๆ แล้วก็ “ใช้ไม่ได้จริง” และ “ไม่สัมพันธ์กับโลกที่เราทุกคนอยู่กันจริงๆ”

เมื่อเกิดความหงุดหงิดเช่นนั้น ขึ้นมาเสียแล้ว พิเก็ตตีจึงพยายามแสวงหาหนทางใหม่ หลังจากอยู่ที่ MIT หลายปี เขาก็เดินทางกลับมาเป็นอาจารย์ที่ฝรั่งเศส และเริ่มดำเนินงานชีวิตที่เขาก่อนหน้าเป็นหัวใจสำคัญของวิชาเศรษฐศาสตร์อย่างแท้จริง เป็นสิ่งที่ทำให้วิชานี้มีอรรถนัยจริงๆ และเป็นสิ่งที่สำคัญต่อทุกคนอย่างเสมอเท่าๆ ดังนั้นจึงน่าจะเป็นประโยชน์จริงๆ

คือพิเก็ตตีคิดว่าเพราะอะไรคนเราจึงมีหุบไม่เท่ากัน หรือหุบต่างๆ คือทำไมคนเราจึงร่ำรวยไม่เท่ากัน ทำไมคนรวยจึงรวย ทำไมคนจนจึงจน (จึงเขาพบว่าไม่ใช่เรื่องเงินๆ ตัดสินได้แบบขาวดำแค่ว่าเพราะใครขยันกว่าใคร หรือเพราะใครเอาเปรียบใคร) และเงินจะกระจุกตัวอยู่ในมือกลุ่มน้อยลงทุกทีไปไม่ได้ถึงขนาดไหน ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น มันควรจะเป็นอย่างนั้นหรือเปล่า เราจะทำอะไรได้ไหม ทำให้สังคมนี้ดีขึ้น เป็นธรรมขึ้น ให้ทุกคนมีโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในระดับหนึ่งได้ไหม

พิเก็ตตีแสดงจุดยืนไว้ตั้งแต่แรกว่าเขาไม่ใช่คอมมิวนิสต์ เขามองโลกตามความเป็นจริงว่าความเหลื่อมล้ำนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ และไม่อาจแก้ปัญหาด้วยการให้ทุกคน “มี” เท่าๆ กันหรือเหมือนๆ กันได้ อย่างไรก็ตาม เขาก็มองว่าสังคมควรมีคุณธรรมพื้นฐานบางประการ ดังนั้นความไม่เท่ากันจึงควรจะถูกตั้งอยู่ได้ก็ต่อเมื่อมัน “มีประโยชน์ต่อส่วนรวม” เท่านั้น เขาเชื่อว่าถ้าคนรวยรวยมากขึ้นเรื่อยๆ และคนที่เหลือจนลงทุกที (หรือภาษาของขบวนการ Occupy Wall Street ก็คือมีแต่คน 1% ที่เป็นเจ้าของทุกอย่าง ส่วนคนที่เหลืออีก 99% ไม่มีอะไรเลย) นี้ก็ไม่ใช่เรื่องดีเช่นเดียวกัน

เจตนาของพิเก็ตตีในการเขียนหนังสือเล่มนี้ คือเพื่อให้ “ข้อมูล” ว่ามันเกิดอะไรขึ้นกันแน่ ทำไมทุกอย่างจึงกลายเป็นอย่างนี้ กลไกอะไรหรือที่ทำให้คนรวยรวยขึ้นทุกที เขาเชื่อว่าถ้าหากคนหมู่มากมีข้อมูลที่ถูกต้อง เห็นภาพกว้าง เห็นความเป็นมาเป็นไปของสิ่งต่างๆ อย่างชัดเจน ก็จะเกิดการถกอภิปรายสาธารณะขึ้น ซึ่งอาจจะมีส่วนผลักดันให้อะไรๆ

เปลี่ยนไปบ้าง เขาเชื่อว่านี่คือหน้าที่ของวิชาเศรษฐศาสตร์

พิเก็ดตีไม่ได้ทำสิ่งเหล่านี้ด้วยการตั้งสูตรหรือทฤษฎี แต่ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลรวมกับที่งานนักวิชาการเป็นเวลาสิบห้าปี หนังสือเล่มนี้เป็นผลผลิตของการเก็บข้อมูลกันยาวนานแบบลงไปขุดกันถึงลูกถึงคนจริงๆ ดังกล่าว ข้อมูลที่รวบรวมมาทั้งข้อมูลภาคี เงินเดือน รายได้ประชาชาติ ความมั่งคั่ง ผลตอบแทนรายปีของหุ้น ฯลฯ ทั้งหมดครอบคลุมเวลาสามทศวรรษ (ศตวรรษที่ 18-ต้นศตวรรษที่ 21) และมาจากกว่า 20 ประเทศ เมื่อหาข้อมูลเหล่านี้ได้แล้ว จึงได้ทำการสังเคราะห์ ค้นหาแบบแผนทางประวัติศาสตร์ หากภาพรวมที่แท้จริงว่า “มันเกิดอะไรขึ้นกันแน่” และ “ถ้ามันยังเป็นเช่นนี้ต่อไปอนาคตจะเป็นอย่างไร”

ไม่เคยมีนักเศรษฐศาสตร์คนใดทำอะไรในระดับที่ใหญ่ขนาดนี้ ไร้ซึ่งมูลจากขนาดนี้ และทุ่มเทเวลาอย่างนี้มาก่อนเลย

สำหรับผลลัพธ์ที่พิเก็ดตีได้จากการลงไปขุดจริงๆ นั้น เป็นสิ่งที่ละเอียดและระมัดระวังเกินเนื้อที่ในคำนำนี้ไป อย่างไรก็ตาม สำนักพิมพ์อยากเขียนผู้ส่านว่า หนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องสำคัญ ถึงแม้จะใช้ข้อมูลฝั่งตะวันตกเป็นหลัก (เพราะมีข้อมูลสมบูรณ์กว่า) แต่พิเก็ดตีก็ค้นพบเรื่องบางอย่างที่เป็นสากลจริงๆ และประยุกต์ใช้ได้ทั่วไป อีกประการหนึ่ง พิเก็ดตีมีเจตนาจะเขียนหนังสือเล่มนี้ให้เด็กใจง่าย อ่านง่าย ให้ความรู้ไม่มีพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์เลยก็อ่านได้ เขาถือว่าคนที่มีความรู้คือกลุ่มเป้าหมายด้วยซ้ำ เพราะเขาเชื่อว่าการทำให้คนไม่รู้ได้รู้ได้เห็น คือหนทางไปสู่การถกเถียงอย่างมีข้อมูลที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นรากฐานของประชาธิปไตย การอ่านหนังสือเล่มนี้นอกจากจะช่วยให้เราเข้าใจเรื่องความเหลื่อมล้ำแล้ว ยังเป็นการเปิดโลกใหม่ เหมือนพาเราไปดูโลกที่เราอยู่ในมุมสูงขึ้นไป เราเข้าใจเรื่องเงินเรื่องทองและความเป็นไปในโลกนี้มากขึ้น พูดอีกอย่างก็คือพิเก็ดตีประสบความสำเร็จในการทำให้เศรษฐศาสตร์ไม่ใช่เพียงเรื่องทฤษฎีชั้นสูงเพ่งเงา แต่เป็นเรื่องปากท้องรอบตัวเราจริงๆ

สำนักพิมพ์โพสท์บุ๊กส์รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้จัดพิมพ์หนังสือสำคัญซึ่งส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างไปทั่วโลกเล่มนี้ และหวังอย่างยิ่งว่าหนังสือของเราจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของสังคมไทยมาตั้งแต่เจตนาเริ่มต้นของผู้เขียนเล่มนี้ด้วย

โพสท์บุ๊กส์

คำนิยม

หนังสือเล่มนี้ เป็นหนังสือที่ทรงคุณค่ายิ่ง ที่เมื่อได้อ่านแล้ว จะเกิดมุมมองใหม่ เกิดแรงบันดาลใจ ในการต่อสู้แก้ไขหนึ่งในปัญหาเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุด ซึ่งทุกประเทศทั่วโลก รวมถึงไทยกำลังเผชิญอยู่ ก็คือ "ปัญหาของความเหลื่อมล้ำ" ทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมถึงทำให้เกิดความเข้าใจใหม่ในบทบาทของ "ทุน" ในระบบเศรษฐกิจยุคศตวรรษที่ 21

ที่จำเป็นต้องอ่านหนังสือเล่มนี้ ก็เพราะปัญหาความเหลื่อมล้ำ ได้ค่อยๆ ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างเงียบๆ ค่อยๆ รุกคืบ ค่อยกั๊กร่อน บั่นทอนความก้าวหน้า ความสำเร็จในการพัฒนาของทุกๆ ประเทศ โดย "ทุน" มีบทบาทสำคัญ เป็นหัวใจในโลกใหม่ที่ให้ความสำคัญเท่าเทียมกันไม่สังครมถ่างกว้างขึ้น กลายเป็นชนวนที่นำมาซึ่งความขัดแย้งเผชิญหน้าระหว่างชนชั้น ความไม่พอใจระหว่างคนจน คนรวย ระหว่างคนชนบท คนเมือง ระหว่างลูกจ้าง นายจ้าง ซึ่งท้ายสุดอาจจะนำมาซึ่งความล้มเหลวของระบบทุนนิยม และหากไม่ระวังก็จะสามารถปะทุลุกลามกระทบต่อประชาธิปไตยและระบอบการปกครองในวงกว้างได้

มุมมองใหม่ แรงบันดาลใจใหม่ ที่จะได้รับจากหนังสือเล่มนี้ มีอยู่อย่างน้อย 3 ด้าน

ด้านแรก ศาสตราจารย์พี.เกิตตีได้ทุ่มเทเวลาในการวิเคราะห์แนวโน้มของปัญหาความเหลื่อมล้ำในประเทศต่างๆ จนกระทั่งทำให้ทุกคนเกิดความเข้าใจอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนว่า สิ่งนี้นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่เชื่อกันอยู่เสมอมาว่า "เมื่อพัฒนาไปแล้ว ทุกคนจะเท่าเทียมกัน ความเหลื่อมล้ำจะลดลง" นั้นไม่เป็นความจริง โดยประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ซึ่งเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจของโลก ต้องประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง 40 ปีที่ผ่านมา จนทำให้ระดับความเหลื่อมล้ำในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา อยู่ในระดับสูงสุดในรอบ 80 ปี

ที่น่าสนใจที่สุด พิกิตตีสรุปว่า ที่เป็นเช่นนี้มิได้เกิดจากความแตกต่างระหว่างคนจนที่กระเสือกกระสนอยู่ด้านล่างของพีระมิดรายได้ กับคนที่มีการศึกษาทั่วไปที่มีโอกาสหยิบฉวยในชีวิตมากกว่า แต่มาจากความแตกต่างของคนโดยรวมทั้งกลุ่มคนทุกรายากๆ จึงพบว่า ส่วนแบ่งของรายได้ในสหรัฐอเมริกาในแต่ละปีติดอยู่กับคนรวยสุด 1% และ 10% แรกนั้น ได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและน่ากังวลใจระหว่างปี พ.ศ. 2513-2558 โดย

เพิ่มจาก 8% และ 31% ขึ้นเป็น 25% และ 51% ตามลำดับ (พูดง่าย ๆ คนแค่ 10% มีส่วนแบ่งรายได้ครึ่งหนึ่งของประเทศ ซึ่งนับเป็นเรื่องที่ประชาชนยอมรับได้ยาก)

ประเด็นนี้ จึงทำให้ทุกคนเริ่มมองปัญหาความเหลื่อมล้ำด้วยมุมมองที่ต่างไปจากเดิม ทำให้จุดเน้นของการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำเปลี่ยนไป มุ่งอยู่ที่กลุ่มคนรวย 1% และ 10% แรก รวมทั้งการที่รัฐจะเข้าไปแทรกแซงโลก เพื่อไม่ให้ “ทุน” กระจุกตัวจนเกินไป และไม่ให้ส่วนแบ่งของรายได้ของคนรวยเพิ่มจนมากเกินไป พร้อมกันนั้น สิ่งที่เกิดขึ้นคือ สรุปลังได้กลายเป็นหลักฐานเชิงวิชาการชิ้นสำคัญให้กับกลุ่ม “We are the 99%” และ “Occupy Movement” ที่ได้ออกมารวมตัวกันเคลื่อนไหว เพื่อเริ่มการรณรงค์ความยุติธรรม ความเท่าเทียม ความเสมอภาคทางสังคมและเศรษฐกิจ และนำไปสู่การถกเถียงในวงกว้างในระดับต่างๆ ในประเทศต่างๆ ทุกรูปแบบเคยมีมาก่อน

ด้านที่สอง “ทุน” และ “ความมั่งคั่ง” มีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ โดยเป็นกลไกหลักที่ทำให้ความเหลื่อมล้ำเพิ่มขึ้น ซึ่งปกติแล้ว กลุ่มคนรวยมักจะมีส่วนแบ่งของ “ความมั่งคั่ง” มากกว่าคนทั่วไป เช่นในประเทศสหรัฐอเมริกา คนรวยสุด 10% ถือครองสินทรัพย์มากกว่า 70% ซึ่งนี่เกิดดีดีให้ทุกคนเห็นว่า ช่วงที่ผลตอบแทนของ “ทุน” สูงกว่า อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ดังแสดงในสมการ $r > g$) รายได้ของ “ทุน” ก็จะเพิ่มขึ้นเร็วกว่ารายได้ของแรงงาน ทำให้คนรวยสามารถสะสมทุน ความมั่งคั่งได้เพิ่มเท่าทวีคูณ ส่วนแบ่งรายได้ของคนรวยจึงปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ทั้งนี้นอกจากผลตอบแทนของ “ทุน” แล้ว “ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับทุน” น่าจะเป็นอีกปัจจัยที่ช่วยแก้ไขให้ค่าจ้างของกลุ่มผู้บริหารระดับสูงในสหรัฐอเมริกาสามารถเติบโตพุ่งขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับลูกจ้างโดยทั่วไป ช่วยชี้แจงปัญหาช่องว่างของคนจนคนรวยให้ทุกลงไป

ศาสตราจารย์พี.ที.ตีตี้คำนวณว่า ภาวะที่ผลตอบแทนของ “ทุน” สูงกว่าอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจได้เริ่มขึ้นนับแต่ปี พ.ศ. 2513 เป็นต้นมา ในจังหวะเดียวกับที่ระดับความเหลื่อมล้ำเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นในประเทศต่างๆ และที่ว่่ากังวลใจที่สุด เขาได้คาดการณ์ต่อไปว่า ภาวะเช่นนี้จะคงอยู่ต่อไปจนถึงปลายศตวรรษที่ 21 ซึ่งหากไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง จะทำให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทวีความรุนแรงมากขึ้น ระบบเศรษฐกิจของหลาย ๆ ประเทศ อาจตกอยู่ภายใต้อำนาจของครอบครัวคนรวยไม่กี่ครอบครัว คนไม่กี่คน กลายเป็นปัญหาชนชั้น และความแตกแยกทางสังคมต่อไป

ด้านที่สาม พืชเกิดดีเสนอนโยบายที่จะช่วยแก้ไขดูแลไม่ให้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทวีความรุนแรงถึงไปกว่านี้ โดยเฉพาะการจัดเก็บภาษีผลตอบแทนจากทุน (ให้เขาต้องการให้ทุกประเทศประกาศพร้อมๆ กัน) และการจัดเก็บภาษีมรดก โดยนโยบายทั้งสองนี้จะช่วยหยุดวัฏจักรความเหลื่อมล้ำ และช่วยลดบทบาทของ “ทุน” และ “ความมั่งคั่ง” ในการเพิ่มช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนทั่วไป ซึ่งในประเด็นนี้ ประเทศต่างๆ มีทางเลือกเชิงนโยบายไม่มากนัก เพราะหาก “ทุน” มีบทบาทสำคัญกับการเพิ่มความเหลื่อมล้ำ มาตรการภาครัฐที่จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ตรงจุด เป็นยาที่จะตรงกับโรค จำเป็นต้องเริ่มพิจารณาจากมาตรการที่มุ่งจัดการดูแลบทบาทของ “ทุน” เป็นสำคัญ

มุมมองใหม่ทั้งสามด้านของพิเกิตตีนี้ นับเป็นการปฏิวัติเปลี่ยนกรอบแนวคิดครั้งใหญ่ของนักเศรษฐศาสตร์ต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำ ซึ่งทำให้ทุกคนเริ่มเข้าใจถึงข้อจำกัดของมาตรการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำแบบเดิมๆ ที่มักมุ่งเน้นอยู่ที่การช่วยเหลือคนจนที่ฐานของพีระมิดรายได้ให้สามารถก้าวออกจากกับดักความยากจนเป็นสำคัญ ตลอดจนชี้ถึงความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องตระหนัก ให้ความสำคัญกับ “ทุน” และพลังความเชื่อมโยงระหว่างปัญหาเศรษฐกิจ ชนชั้น และการเมือง ที่แยกออกจากกันไม่ได้ ในการนำพาลังคมไปสู่ความเสมอภาค อยู่ร่วมกันอย่างสันติในระยะยาว

ท้ายที่สุด เมื่อได้ยानหนังสือเล่มนี้แล้ว คิดย้อนกลับมาดูตัวเราเองไม่ได้ จากการศึกษาที่ผมเคยได้ทำไว้ “ปัญหาการกระจายรายได้ในไทยและทวงออก” พบว่า ไทยมีปัญหาความเหลื่อมล้ำในระดับสูง มีการกระจุกตัวของทุนและความมั่งคั่ง ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยใน 30 ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง คนจนสุด 5% ติดอยู่กับกับดักของความจน เด็กที่โชคร้ายเกิดมาในครอบครัวยากจน ยากที่จะได้รับการศึกษาที่ดี และที่สำคัญที่สุด เช่นเดียวกับที่พบเกิดตีพบในประเทศอื่นๆ กลุ่มคนรวยสุด 1% ของไทย ซึ่งเป็นเจ้าของ “ทุน” มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ก้าวขึ้นเป็นเจ้าของที่ดินและทรัพย์สินส่วนใหญ่ของประเทศ ทั้งยังใกล้ชิดกับการเมืองอย่างยิ่ง อันเป็นสาเหตุที่จะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนเพิ่มขึ้น ซึ่งประเด็นเรื่อง “ปัญหาของความเหลื่อมล้ำ” นี้จะเป็นหนึ่งในคำถามเชิงนโยบายที่ท้าทายที่สุดของรัฐบาลในช่วงต่อไป ที่เราจะต้องหากรอบนโยบายที่เหมาะสมมาดูแล “ทุน” และดูแลไม่ให้ความเหลื่อมล้ำทวีความรุนแรงขึ้นดังเช่นในประเทศอื่นๆ ซึ่งหากประเทศที่เคยขมขื่นมาแต่คำตอบในเรื่องนี้ได้ ก็จะเป็นกรอบ